

МАТЭМАТЫЧНАЯ ВІКТАРЫНА

“Падарожжа ў космас”

**Дэвіз: Каб у космас ляцець, караблём кіраваць,
Трэба добрым ,сябры, матэматыкам стаць!**

(Свята, прысвечанае Дню касманаўтыкі)

Мэта: 1) Пазнаёміць з гістарычнымі падзеямі станаўлення Беларусі касмічнай Дзяржавай, з касманаўтамі, ураджэнцамі Беларусі і беларусамі.

2) Ствараць умовы для выхавання патрыятычных якасцей вучняў: любові да Радзімы, гонару за яе дасягненні;

3) Здзяйсняць міжпрадметныя сувязі, выкарыстоўваючы пытанні з матэматыкі, географіі, літаратуры, беларускай мовы .

4) Развіваць лагічнае мысленне, хуткасць рэакцыі, мову, вылічальныя навыкі, уменне мадэліраваць.

Абсталяванне:

1) Назва свята і дэвіз на дошцы;

2) Карта Беларусі і плакат да свята на дошцы;

3) Набор плоскіх фігур, з якіх будуць складзены дзве ракеты;

5) Відэаролікі з песнямі : словы У. Вайновіча, музыка А. Фельдмана “Заправлены в планшеты космические карты ”, сл. А. Папярэчнага, музыка У. Мігулі “Трава у дома”, словы Я. Далматоўскага, музыка Ваню Мурадэлі “ Я – Земля! Я сваіх провожаю питомцев”.

6) Прэзентацыя да свята;

7) Эмблемы для двух экіпажаў “Арыён” і “Альтаір”

8) Партрэты касманаўтаў, ураджэнцаў Беларусі

Састаў: у экіпажах па 5 удзельнікаў – вучняў 7-11 класаў. Экіпажы “Арыён” і “Альтаір”

Журы: настаўнікі і вучні старэйшых класаў.

Ход свята

Экіпажы выходзяць пад музыку марша ,здаюць рапарт , называюць дэвіз

Чытаюць верш Артура Вольскага “Зорны кліч”

Зацепліў зорны красавік,

Як маякі сусвет,

Дзе недзе ў поле зорным знік

Палётаў першы след

Патухлі ў доме ўсе агні,

Мне ж не заснуць ніяк.

Там, у міжзорнай вышыні,

Лятаў і мой зямляк.

Лаўлю я кожны зорны гук

І чую ў ціхі час:

-Ляці да нас і ты, хлапчук,

Ляці хлапчук, да нас

Паказ відэароліка з песняй “ Заправлены в планшеты космические карты” . Удзельнікі разам спяваюць прыпеў:

- Я верю, друзья. караваны ракет
- Помчат нас вперёд от звезды до звезды.
- На пыльных тропинках далёких планет
- Останутся наши следы!.

Настаўнік аб’яўляе свята, яго задачы і парадак правядзення.

Віктарына “ Падарожжа ў космас”

(Пытанні і адказы)

1.Якое свята адзначаюць 12 красавіка? Калі яно стала Міжнародным і якую назву мае? (адказы ў прэзентацыі)

2.Назваць касманаўтаў, ураджэнцаў Беларусі, іх год і месца нараджэння, час першага палёту.

а)Пётр Клімук ,1942 г., в. Камароўка Брэсцкага раёна, першы палёт у 1973 годзе.

б)Уладзімір Кавалёнак, 1942г., в. Белае Крупскага раёна Мінскай вобласці, першы палёт ў 1977 годзе.

в)Алег Навіцкі , 1971г., г. Чэрвень Мінскай вобласці, першы палёт у 2012годзе.

г)Марына Васілеўская, 1990г., г. Мінск,першы палёт 21сакавіка 2024года.

1.Конкурс.

Знайсці на карце Беларусі месца нараджэння касманаўтаў Пятра Клімука і Уладзіміра Кавалёнка,вымераць лінейкай адлегласць да Мінска і , выкарыстоўваючы маштаб карты, вылічыць адлегласць на мясцовасці.

ПАКАЗАЦЬ МЕСЦА НАРАДЖЭННЯ КАСМАНАЎТАЎ НА КАРЦЕ І АДЗНАЧЫЦЬ МАГНІТАМ

4.Што бралі ў космас з сабой гэтыя касманаўты?

а)Пётр Клімук – мініяцюрную кнігу, зборнік вершаў Якуба Коласа

б)Уладзімір Кавалёнак томік вершаў “ Нача” Васіля Зуёнка

в)Алег Навіцкі – беларускі Дзяржаўны сцяг і разгарнуў яго ў космасе

5.Калі Беларусь стала касмічнай дзяржавай?

(22 ліпеня 2012 годза, калі быў запушчаны штучны спадарожнік “БелКа- 2” на расійскай ракеце.

6.Колькі ўзыходаў і захадаў сонца бачаць касманаўты за суткі палёта?

Шаснаццаць

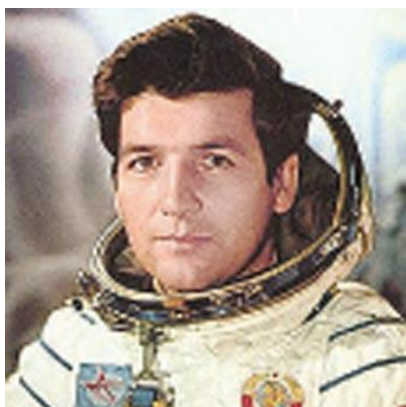
Дапаўненні да адказаў:

2(а) Гэты томік быў выдадзены ў 1972 годзе да 90 годдзя з дня нараджэння песняра.

У кастрычніку 1975 года Клімук падарыў зорны томік сыну Якуба Коласа і першаму дырэктару музея.

3 (в) Алег Навіцкі разгарнуў сцяг у космасе.

Нашы касманаўты сапраўдныя патрыёты сваёй Радзімы.

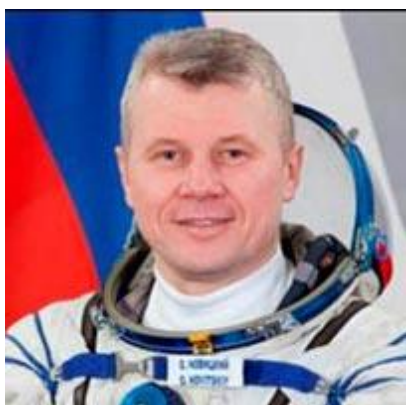
ПЁТР КЛІМУК (нарадзіўся. ў 1942 г.) Урадженец сяла Камароўка Брэсцкага раёна Пётр Клімук стаў першым беларусам, які адправіўся ў космас. Быў залічаны ў атрад касманаўтаў ў 1965 годзе. Тройчы лятаў у космас у якасці камандзіра экіпажа (першы раз - у снежні 1973 г.). У апошні раз, у 1978 годзе, Клімук, узначальваючы міжнародны экіпаж, разам з Міраславам Германшэўскім, першым касманаўтам Польшчы, здзейсніў стыкоўку з арбітальным навуковым комплексам «Салют-6» - «Саюз-29». Агульная працягласць яго знаходжання ў космасе саставіла 7 дзён 2 гадзіны 2 мінуты 59 секунд. Да 2003 года быў начальнікам Цэнтра падрыхтоўкі касманаўтаў імя Ю. Гагарына.

УЛАДЗІМІР КАВАЛЁНАК

(нарадзіўся ў 1942 г.)

Нарадзіўся вёсцы Белае Крупскага раёна Мінскай вобласці. У 1964 годзе быў залічаны ў атрад касманаўтаў. Здзейсніў тры касмічныя полёты ў якасці камандзіра карабля (у 1977, 1978, 1981 гг.). Самым працяглым для Кавалёнка аказаўся другі палёт, калі ён прабыў ў космасе 139 дзён. Таксама ў час гэтага палёта ён здзейсніў выхад у адкрыты космас на 2 гадзіны 5 мінут. Увогулле правёў ў космасе 216 сутак. З 1992 г. - начальнік Ваеннага авіяцыйнага тэхнічнага ўніверсітэта ім. М.Е.Жукоўскага ў Маскве. У цяперашні час - прэзідэнт Федэрацыі касманаўтыкі Расіі.

АЛЕГ НАВІЦКІ (нарадзіўся ў 1971г.) Нарадзіўся ў горадзе Чэрвень Мінскай вобласці . У 1994 годзе закончыў Барысаглебскі вучэбны авіяцыйны цэнтр падрыхтоўкі лётнага састава імя В.П.Чкалава, пасля чаго праходзіў службу ў Паўночна-Каўказскай ваеннай акрузе. У 2004-2006 гадах вучыўся ў Ваенна-паветранай акадэміі імя Ю. А. Гагарына, затым залічаны кандыдатам ў касманаўты атрада Цэнтра падрыхтоўкі касманаўтаў. У верасні 2012 года зацверджаны камандзірам асноўнага экіпажа карабля «Союз ТМА-06М», які 23 кастрычніка 2012 года стартаваў на Міжнародную касмічную станцыю, у складзе удзельнікаў асноўнай экспедыцыі МКС-33.

Марына Васілеўская

Першая ў гісторыі Беларусі жанчына-касманавт адправілася з касмадрома Байканур на Міжнародную касмічную станцыю ў складзе асноўнага экіпажа 21-й экспедыцыі. Нарадзілася ў 1990 годзе ў Мінску. Заскончыла 151-ю Мінскую сярэднюю школу. Працавала бортправадніцай-інструктарам у кампаніі “Белавія”. Прафесійна займалася спартыўнымі танцамі.

3.Ці ведаеце касманавта беларуса, які нарадзіўся ў Расіі.

ВАЛЯНЦІНА ЦЕРАШКОВА

(нарадзілася ў 1937 г.)

Першая в свеце жанчына-касманавт нарадзілася ў Яраслаўскай вобласці ў сям’і беларускіх сялян. Бацька быў родам з вёскі Выйлава Бялыніцкага раёна Магілёўскай вобласці, маті - з вёскі Ерамееўшчына Дубровенскага раёна. Як расказвала сама Церашкова, у дзяцінстве яна размаўляла па-беларуску. У 1962 годзе папала ў лік пяці атабраных

дзяўчат, якіх рыхтавалі для палёту ў космас. Адправілася ў космас 16 чэрвеня 1963 года, да цяперашняга часу Церашкова застаецца адзінай у свеце жанчынай, здзейсніўшай касмічны палёт у адзіночку. З 2011 года – дэпутат Дзяржаўнай думы Расіі ад партыі «Адзіная Расія»

Касманаўт , як і сапраўдны матэматык , павінен валодаць добрымі вылічальнымі навыкамі умець рашаць задачы, праяўляючы фантазію і добрае матэматычнае мысленне , адшукваючы розныя спосабы рашэння.

2.Конкурс “Лічу вусна і навучу другіх”

1) $246 \cdot 1000$

2) $125 \cdot 8$

3) $72 \cdot 11$

4) $0,381 \cdot 100$

5) $15,973 : 0,01$

6) $56,84 \cdot 0,001$

7) $25 \cdot 484$

8) $125 \cdot 8888$

9) $70 : 0,25$

10) $111 : 0.125$

3.Конкурс “ Ствараем ракету”

Мадэліруем ракету з геаметрычных фігур

(гучыць песня” Трава у дома”

4.Конкурс “ Прыдумай слова”

З літар слова касманаўт трэба саставіць іншыя словы.

7.Беларускі скульптар Іван Міско стварыў памятны знак “Беларусам – героям космаса”. Калі і дзе быў адкрыты гэты помнік?

8.Ці ёсць ў Беларусі музеі, прысвечаныя касманаўтам?.

...У міжзор’я абсяг шырокі,

Беларусь!Сталі явай сны:

Па планеце світальнай крокі

Касманаўта твайго чутны.

Што яму,летуценніку, трэба?

У галактыках свішча крыло.

Толькі б наша зямное неба,

Павышэўшы, пагодным было.

(Мікола Мятліцкі “ Чалавек падымае неба”

Падвяденне вынікаў і ўзнагарода пераможцаў.